

מפרט המבחן בתושבע"פ לכיתה ו, תשע"ה (2015)

הנושאים

הנושאים שייבדקו במבחן הם הנושאים שיש להורותם בכיתה ו בבית הספר היסודי הממלכתי-דתי לפי תכנית הלימודים המעודכנת בתושבע"פ – דינים, משנה וגמרא (תשע"ד) – של משרד החינוך והתרבות, מנהל החינוך הדתי.¹

התוכן

במבחן שלושה חלקים ראשיים:

חלק א – דינים;

חלק ב – גמרא;

חלק ג – משנה.

כל תלמיד יבחן בשני חלקים, בחלק א ובחלק ב או בחלק ג.

המקורות וספר הלימוד

חלק א: הרב חיים דוד הלוי, קיצור שולחן ערוך מקור חיים;

חלק ב: תלמוד בבלי, מסכת בבא מציעא, פרק שני – אלו מציאות;

חלק ג: משנה, מסכת פסחים ומסכת בבא קמא.

משך המבחן

שעה וחצי (90 דקות).

עקרונות המבחן

להלן עקרונות המבחן:

- א. אסור להשתמש בחומר עזר כלשהו בשעת המבחן. בחלק ב ובחלק ג יובאו מובאות מדפי הגמרא ומהמשניות לפי הצורך.
- ב. במבחן יש שאלות תוכן, ובעזרתן בודקים ידע והבנה של דינים ושל מושגים, ידע והבנה של תוכני גמרא או של תוכני משנה. נוסף על כך יש שאלות שבעזרתן בודקים יישום כלים להבנת טקסט, מיון וארגון מידע ואוצר מילים בהקשר, כפי שמפורט להלן:
 - **דינים:** מבנה של סעיף בקצש"ע – מקרה, דין, טעם; פרשנות של מילות דין, כגון "יצא ידי חובה", "יצא בדיעבד", "לכתחילה", "שעת דחק", "חייב", "פטור" וכדומה; מונחי תוכן, כגון "מצוות עשה שהזמן גרמא", "מוקצה מחמת חסרון כיס", "קטן שהגיע לחינוך" וכדומה;
 - **גמרא:** שפת הגמרא – מונחי יסוד, מילים נפוצות ושימושיות בארמית; זיהוי פסוקים המובאים בגמרא; מבנה הגמרא – קושיה, תירוץ, הוכחה, סתירה, מחלוקת; מבוא לתושבע"פ – זיהוי תנא, אמורא.

¹ תכנית הלימודים נמצאת באתר המפמ"ר לתלמוד ולתושבע"פ:

http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Mazkirut_Pedagogit/ToshbaMmd/Bchinot

- **משנה:** שפת המשנה – מונחי יסוד, מילים וביטויים נפוצים, כגון "זה הכלל", "יצא", "לא יצא"; זיהוי פסוקים המובאים במשנה; חלקי המשנה – כותרת, אומר, מקרה, דין, טעם (כאמד"ט);

ג. המבחן נכתב לפי תכנית הלימודים עד סוף מחצית א, כפי שמפורט להלן:

- **דינים**
הנושאים וההפניה לפרקים ולהלכות הם לפי הרב חיים דוד הלוי, קיצור שולחן ערוך מקור חיים;

• גמרא

מסכת בבא מציעא, פרק שני – אלו מציאות, מדף כא ע"א (מהמשנה) עד כב ע"ב (עד: "אמר ליה אסירן")
[חוץ מדף כב ע"א מהמילים: "תא שמע עודהו הטל" עד דף כב ע"ב המילים: "אף כי יותן נמי לדעת"];

• משנה

מסכת פסחים: פרק א משניות א-ג, ה; פרק י משניות א-ט;
מסכת בבא קמא: פרק ג משניות א-ד; פרק ח משניות א, ו-ז.

להלן פירוט הנושאים בדינים וההפניה לפרקים ולהלכות:

הנושא	הפרק	ההלכה
דיני חודש אלול וראש השנה		
• תקיעת שופר ומשמעותה	ק	ג
	קב	ח
• סליחות	ק	ב-ט
• זיכרונות שופרות מלכויות – עיון בפסוקים ובמחזור	קב	יח
• שני ימים ראש השנה	קג	א-ג
יום הכיפורים		
• וידוי ותשובה	קד	א-ד, יא, יג
• תענית קטנים לפני בר-מצווה	קו	ח-י
• מנחה, נעילה ומוצאי יום הכיפורים	קז	כא-כט
סוכות		
• בניית סוכה ונוי סוכה	קח	א-יד
• ישיבה בסוכה, החייבים והפטורים (בשעת טיול)	קט	א-יז
• סוכות במקדש – בית השואבה, ניסוך המים, הקהל, הקפת המזבח, נטילת לולב שבעה ימים		

המזכירות הפדגוגית

ראמ"ה

הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך

הנושא	הפרק	ההלכה
• משיב הרוח	יז	א-ז
• ברך עלינו	קיג	ד
• שבת	יח	א-י
• מוקצה בשבת, שבות	עז	א-ז, יב-יח, כה-כח
• משחקים בשבת	עה	ד
• תפילות שבת	סא	א-ד
• ערבית והבדלה	סה	ד, י-יד
• חנוכה	עד	א-יח
• דיני החג	קיג	ב-ד
• הדלקת נרות בבית הכנסת ובשבת	קיג	יג-יז
• החייבים בהדלקה	קיג	כא-כו
• הדלקה: בבתים גבוהים, במנורות חשמל, במסיבות חנוכה	קיג	ז, ט, יח
• ט"ו בשבט ושנת שמיטה		
• שנת שמיטה – קדושת הפרות	קמג	יז-כג